

Излази Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ф., на по год.
3 ф., на четврт године 1 ф.
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплатна плаћа се у
плаћеним новчанима нео-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом уплати-
ти на пошту у Котор.
Дошле писма се уредиш-
тву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ЦЕТИЊЕ, 11 јануара.

Његово Височанство Књаз, наш узвишени Господар, пошао је, у име Божије, на пут најблагословенији: да усрећни земљу своју ошћем што јој треба за благостање и мирни развитак њен.

Али ни тај мирољубиви пут не ће бити без тешкоћа и без неке борбе. У родољубивом Књазу, као што је наш узвишени Владалац, бориће се најбоља патриотска воља с једне, и празнина наша у сваком погледу с друге стране.

Ко добро познаје своју земљу и шта јој треба, па се на један пут нађе посред обиља у свему чим се људи поносе и бивају срећни, томе не може бити лако на души, ако је патриота.

Како мора бити тек владаоцу-патриоти, који је пошао с том намјером, да међу сипством најновијих проналазака, којијема се ови вијек поносе на пољу земљодјелства и индустрије, пронађе, одабере и набави што његовој земљи треба!

Ту, заиста, сам избор сто јада човјеку задаје!

Кад је ријеч о нашој земљи и њеним народно-економским задацима, онда је доста рећи: да нама много треба, скоро све. Ми смо у том погледу прави почетници, повотеклици. Пет вјекова носила је ратна фурија своју пустошну зубљу преко овијех крша, а под жаром њеним не ниче жито нити расте винова лоза. Плуг и мотика никад још нијесу друговали с пушком и јатаганом. Поред свијетлог оружја зарђало нам је рало и орало. Можемо рећи да нам је био свијетао образ, али је била и тапчина у свему.

Може ли се политика наша уде-сити тако, да нам и од сад буде сви-

јетао образ, али да не будемо више усукани са празнине и тјескобе, која нас до сад дављаше?

Тежак задатак за нас, али влада Његовога Височанства Књаз ради на томе, да га ријеша, ради мудро, озбиљно и постојано, па се уздамо у Бога и добре пријатеље да ће га и ријешити.

Казали смо већ у прошлим броју овога листа, како је потпуно састарано, да не буде материјалне оскудице у овоме са чега је ваза био свијетао сбраз Црногорцима, а моралне оскудице, Богу хвала, не ће бити, докле се год са висине Пријестола Црногорство у својим правим српским врлинама буде његовало онако, као што га његује срећно владајућа кућа Петровића.

Остаје да се подмире потребе нашега народно-економског живота, од којег зависи наше материјално благостање, ради чега је и пошао у иностранство Његово Височанство Књаз.

Ту има посла доста. Прије свега, без добријех комуникација, без густе мреже солиднијех путова, без лаког, брзог и јевтиног излаза на море не да се ништа постићи.

То је влада Његовог Височанства Књаз увидјела одмах иза пото-њег рата, те је настојала, да се здрави колекси путеви кроз Црну Гору оградје. У том погледу већ је учињен добар почетак, али је остало још много да се уради. Поглавито нам је стало до тога, да Црна Гора добије колеку жицу до мора, т. ј. да се коначно оградји пут од Вира до Бара. Кад се тај пут оградји, па онда и онај кроз Зету и Бјелопавлиће до Никшића, онда ће почети да бије здравим животом главна жила црногорског промета и трговине, која ће водити кроз срце Црне Горе.

Али свака главна жила има пуно својијех жилица, свака ријека пуно својијех рјечица, без којијех би она сасушила или бар не би била бујна и велика.

И главна жила нашега промета ваља да има своје жилице, које ће је хранити и од ње храну примати. То су побочни путеви, који ће разне крајеве Црне Горе везивати са главним друмом. Овим побочним путовима ваља особиту пажњу поклонити, јер кад се они рационално спроведу, могу да буду најснажније помоћнице материјалном унапређењу земље. Побочни путеви отварају нове изворе материјалне моћи, који су дотле били законани; претварају мртво благо у живо, изводећи укочене, затрпане главнице у оптицање, у живот.

Код нас има нарочито много да се ради на побочним путовима, од којијех је тек врло мали дио урађен. Поглавито пак ваља нам взати око-лину никшићску са главом њеном, са Никшићима, а Васојевиће са главним друмом црногорским.

Воденим путовима нашим ваља такође особиту пажњу поклонити, јер они су и брзи и лаки и јевтини. Ми се можемо подицати, да смо и у том погледу први корак са успјехом учинили. По скадарском Блату, можда једином у Јевропи језеру гдје није било редовне парне пловидбе, већ се чује писак првога црногорског пароброда, који данас одржава редовну комуникацију са свијема већим мјестима око тога језера. Кад год чујемо писак тога пароброда, увијек нам се представи Црна Гора као први и једини пионир културе и цивилизације на овом најзануштенијем крају Балканскога полуострва. Успјех, који је са овом првом парном пловидбом по Скадарском Језеру постигнут, управо је сјајан.

Пароброд, који ту одржава саобраћај, не само да налази свој рачун, него ето није саставно ни по године, а већ се показало, да није у стању баш да подмири све комуникационе потребе. Већ му се хоће друг, и као што смо могли дознати. Његово Височанство Књаз има на овом путу, међу осталијем, и ту намјеру, да за пловидбу по Црнојевића ријеци и Скадарском Блату набави још један црногорски пароброд. Су два пароброда моћи ће се задовољити за сад свијема потребама.

Добра, лака и јевтина подвозна средства, на копну и на води са изласком на море, много ће сама собом допринијети да се подигне земљодјелство, обрт и трговина, а још виши ће полет добит све ове гране народне привреде, кад се оплоде и унаприједи новијем изналасцима којима се служе просвијетљени народи, и које је, бар од чести, наурио да одомаћи у својој отаџбини брижљиви отац ове сиромашне земље.

Боже дај, да најбољим успјехом уроди благословени пут његов!

Телеграми „Гласа Црногорца.“

БИОГРАД, 4 јануара. Гарашић је одговорио на окружницу ве-
ких држава у погледу разоружава-
њотом, у којој одбија разоружање с
обзиром на то, што је Србији нужно
да се ујемчи против сваког изненађе-
ња, јер преговори о миру још нијесу
ни отпочели, и што заједничка окру-
жица великијех држава не даје ника-
ква јемства да ће сви којијех се тиче
у једно вријеме и потпуно разоружати
своју војску.

АТИНА, 4 јан. Влада је грчка
извијестила преставнике великијех др-
жава, да она сматра да је распушта-
ње грчке војске, те државе ишту сво-
јом окружницом, немогуће.

изађе да их гледа; особито странцима
то се јако допада. Пред двором доче-
ка их свијех књажевска породица, те
пошто прислоне бадњаке уза зид, при-
ступају редом и љубе руке Књазу и
Књагини, честитајући им бадњи дан.
Млађи их почасте кавом и ракијом,
те једнако међући из пушака врћу се
у село. Њихови остали браственици
прате их у поласку и дочекују у по-
вратку такођер пуцњавом, те стане
јека поља у накрет, као да се крајина
завргла.

Лани, на данашњи дан у ово до-
ба, удари јака мећава од истока, те је
бадњарима засијевала у лице, тако да
ишаху погнуту главу, поткрјујући. Од
Бајица до вароши, пружила се цеста,
права као шипка, а хоће се по сата
да је човјек прегазује обичнијем кора-
ком. У које доба Вијиде на пола пута,
у то доба човјек на бијелу коњу, јез-
дијаше кроз мећаву њима у сусрет,
па кад им се попримаче, сврну на де-
сно преко простране пустишнице,
што се шири под Доњим крајем, и од-
језди у то село. Оставимо њих да се
часте пред двором, а пођимо за непо-
знаним коњаником, којег бадњари не
опазеше.

По сред Доњег Краја, осамљени
је једна кућа, посламуша, на око ње

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

НА БАДЊИ ДАН.

(Свршетак.)

— Замисли стотинак кућа разасутијех по дну брда, што се савијају изнад горњег поља цетињскога. То су Бајице. Мало на сјевер, по дну истијех брда, види се низ другијех кућа — мање их него у Бајицама — то је село Доњи Крај. Кјугу, с ону страну брда, тамо су Бјелоши, Очинићи Угне. Сва та села и засеопи, све су то дјелови цетињскога племена...

— А варош Цетиње? То ће бити као срце тога племена?

— На против! Варошани су већином досељеници са свију крајева Црне Горе, те не припадају томе племену. Кућићи и пимућнији варошани и не копају своје мртве ту, него их носе у своја племена... Бајица ти неће никада рећи: „идем на Цетиње“, него: „идем у доње поље“ или идем „у пјацу“, јер у његовој глави Цетиње је племе, а срчаница тога племена је, његово село...

— А зашто баш оно?

— С тога што у тијех сто кућа у један дац гори крсна свијећа; што

из тијех сто кућа излази двјеста војника, који се сви зову једним презименом — Мартиновићи. Дакле, то је једно браство. Једно јако браство, разумијеш ли ме?

— Да, да... а реци ми, она остала села, зар нијесу то појединачна браства?

— Не! У свакоме има их повише, те би требало да их се много скупи, па да се бројем изједначе са Мартиновићима.

То је, богме, њешто, а осим тога они се још и поносе својим поријеклом, те мало са висине гледају на остале дјелове тога племена. Они су од старог Мартина, који са својијех пет синова први удари на потурчанаке на бадњи дан, онда под владиком Данилом.

...Соколови пет Мартиновића,
Које једна прса задојише,
А од њиха једна колијевка...

Пјева владика Раде у „Горскоме Вијенцу“. Нема Бајице, који ти не би умно у пригоди навести те стихове. Сваки пак од њих зна по предању своје родословије, те се цијело браство дијели на пет тракова, што потичу од тијех пет брата. По томе би се морало мислити да у оно доба није била да то једна крштена кућа у Ба-

јицама, са тијех пет брата, и да се стари Мартин умножио „јакоче Аврам“. До душе то би било мало сумњиво, кад не би било предања, које то потврђује.

— Да-ну, чоче, казуј што си био почео! Не сврњи с пута! Шта се догодило лани на данашњи дан? зашта стари нестрпљиво.

— Е сад ћеш боље разумјети, пошто си све то чуо! За спомен јуначког прегнућа њиховијех старијех, Мартиновићама је дата повластица да сваке године, на данашњи дан доносе бадњаке Господару. Њих тридесет, четрдесет одабранијих, по сунчаном огранку успијеху у својој гори по толико растовијех дубова, па их метну преко рамена — засјечак напријед, а овршак назад, као што је обичај — и носе их пут двора, све један за другијем, пјевајући и међући из пушака...

— А, то ће бити лијено видјети! прекиде ме стари.

Врло лијено! Обично тројица главара поигравају на коњима најпрви, а толико коњаника завршују поворку. Сви, и коњици и пјешаци, носе по бадњак, на коме оставе по неколико кита лишћа, а подупру бадњак мањом граном — бадњарицом. Све Цетиње

СОФИЈА, 8 јан. Бугарска влада пристала на предлог владе биоградске, да се преговори о миру између Србије и Бугарске воде у Букурешту.

У свом одговору на заједничку кружницу великих држава ради наоружања признаје бугарска влада хвално, да се Русија не престаје ринати за судбу балканских држава, наиме Бугарске; изјављује да је отова распустити своју војску, тек се Србија, која се из дана у дан све зајевније понаша, прије обвезе да ће своју војску отицати, или тек велике државе буду зајемчиле да Србија неће на ново напасти на Бугарску.

ЛОНДОН, 10 јан. Краљица је отворила лично парламенат пријестолном бесједом. Изјављује да су односи Зел. Британије према осталим великим државама јевропским пријатељски; каже да је устанак румелијски био израз народних жеља да се измијени берлински уговор. У преговорима који су ради тога етнотели, био је смјер Краљичин да тамошњи народ, према његовој жељи, потчини влади књаза бугарског и да, очувавши права Султанова.

Пријестолни говор се изјављује против сваке промјене закондавног единства међу Инглеском и Иреком и обрне да ће се предузети издешне мјере против зала те владају у Ирској.

ПАЗИЗ, 10 јан. У скупштини је Рошфор учинио предлог да се нареде опште помиловање политичких осуђеника, иштући да се тај предлог ситно ријешити. Министар просвјете Добле, да је и влада сама ријешила дати предлог за општу амнестију, на то не може пристати на хитност. Када је дошло до гласања, примила је скупштина хитност Рошфоровог предлога са 251 против 243 гласа. Десница је гласала с радикалима.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

Србија и Бугарска. Као што се види из брзојава на челу листа и као што се друго једва могло и очекивати, заједнички корак великих држава да балканске државе разоружају своје војске, није имао успјеха. Најодлучније одговорила је Грчка, да сматра разоружање као немогуће; ако би краљ дручке мислио, влада ће дати оставку. Гарашићин је одбио захтјев, јер с обзиром на још непочету погодбу о миру мора Србија бити на опрезу, а нота не јемчи да ће сви разоружати потпуно и у исти мах, што би према

чланку 1 примирбене погодбе требало захтјевати. Најучтивље и најпредусретљивије одговорила је Бугарска и бечки листови јављају да је тамо разоружање већ отпочело, мисле за то што нема више полица (као да је на друге стране изобила!), и што погађање с Турском о Румелији сретно напредује.

О постанку окружнице вел. држава о разоружању јавља „Биро Рајтер“ из Цариграда: „Руски посланик г. Нелидов јавно је Порти да је руска влада приликом преговора између вел. држава о ријешењу балканског питања изјавила окружницом, да је немогуће допустити, да балканске државе иду у своју пропаст и да је потребно да велике државе наваде на Бугарску, Србију и Грчку да одмах распусте своју војску.“

Из Биограда јављају бечкој „Пресс“ из „доброг извора“, да влада — пошто су јој партијске вође обреле да до закључка мира неће ништа предузимати противу владе — хоће да отеже измирење с Бугарском све док се не ријешити румелијско питање. — Све депутације из унутрашњости краљу ишту наставак рата. Влада, да умири духове, наручила је сухоземне торпедне, сазив првог позива на вјекбање и повратни зајам.

Мијатовићу је за војног савјетника придодат Ђен. Лешјанин.

Краљ је уочи Василева-дне својом пратњом отпутовао у Ниш. Из Ниша је написао писмо Гарашићу, у ком наређује да се сви осуђеници послје буне од г. 1883 пуште из тамнице, што је одмах и учињено. Писмо гласи:

Драги г. Гарашићине,

У озбиљним приликама кроз које Србија пролази, дужност Ми је била пратити и цијенити рад и пожртвовање свачије. И као Краљ и као Србин са најтопљом захвалношћу морам забиљежити ваш лични рад, цуи осјећаја родољубља, цуи готовости у служби Србији, њеној државној мисли, Краљу њеном.

Војска моја мила и вјерна, драги Ми и одани народ, и у свим околностима, као свакад, потпуно су и кроз били заданути схватањем дужности према отаџбини. Политичке странке, јавним радом својим, тежиле су да народу и вођи његовом олакшају све тежбе, које заједнички имају да савладају.

Свима и свакоме који нас је помагао, дужност је пријати благодарити; и у то име овлашћујем вас, Господине Председниче, да обзнаните ову моју јавну владалачку признателност као и тврду Моју наду, да и даље Краљ и Србија могу рачунати на све синове њене.

Како су се и сами они, чији су путеви и начини у редовним приликама прелазили границе закона, искрено у општој утакмичи самопрегоријевања и отиравања дужности показали и одржали на истој висини са осталима, то желим да прва Моја владалачка ријеч у 1866 наступајућој го-

ужи, стао на прагу и погнуо главу. Како бјеше струхом покрио полак лица, не могаше му видјети него прве, круне очи, а те очи сијеваху као двије муње.

Јагода — по црногорском обичају — видјели е је намјерник, човјек, одмах се диже и измаче подаље од огњишта. И старац се с натегом поче дизати.

— Сједи, стрико, сједи, не дижи се! — рече крупнијем гласом човјек, на брзо крочи у кућу и затвори врата за собом.

— Помага ви бог и на здравље ви бадњи дан! рече он, прије по што сједе на сточићу, који му баба поднесе.

— Добра ти срећа! одговорише у глас старац и жена му, на онда старци сам додеде: „на здравље и теби да бог да, бадњи и сваки дан!“

Разумије се да су двоје старијих издрчили очи, али у сумраку, кроз дим, а најсколи с тога што им бјеху сузне очи, не могаху га распознати.

— А камо вам чељад? Ће су вам мушки? — не виђу никога, — не виђу вам ни бадњака пред кућом! — рече човјек, не спуштајући струке са лица.

— Сви смо ти овђе, брате! — одговори стари. Ово што видиш оч-

лини, буде израз видљиви Мога уважавања свачије службе отаџбини, буде доказ да у очима Краља и Србије ова је права врлина, коју он захтјева од свију и свакога.

Па за то сам наредио, на основу права помиловања, које Ми даје земаљски Устав, да се из овдашњег казненог завода пуште у слободу сви они, који су за дјело побуне 1883 године осуђени.

Вама пак стављам у дужност да наредите, да се то исто одмах учини и према онима, који се у биоградском и пожаревачком казненом заводу налазе затворени за исто дјело, које им праштам и за њих заборау предајем.

Ниш, 1 јануара 1886.

Вама искрено благодарни
врховни командант,

Краљ МИЛАН С. Р.

Као што јављају бечкој „Пресс“, било је око 200 таквих сужних у тамницама. Пуштени су на Василевдан у подне. У биоградској тврђави били су одборници и вође радикалаца утамничени од зајечарске буне, двије године, два мјесца и шест дана, а то су: Пера Тодоровић, Раша Милошевић, Коста Таушановић и Паја Михајловић и учитељ Ступаровић, који се не давно сам предао. Међу главнијем учесницима у побуни сад је помилован и ерески начелник Јевремовић, уредник „Самоуправе“ Радивој Мартиновић из Чачка (ваљда сарадник, јер у оно доба бјеше уредник Протић, кога је побуна затекла у пожаревачкој тамници), поп Дане Анђелковић и проф. Милош Марковић из Зајечара. Бјегунци није су помиловани, можда за то што се у огласу рата они спомињу као један од ратних побуда.

3 јан. био је, као што јављају многијем листовима, у Биограду код Пироћанца састанак скупштинског одбора двадесеторице, који је за вријеме рата имао да рјешава о свијема политичкијем стварима, да вијећа о положају у земљи и одржању Србије у погледу скорих преговора о миру, према узрујаности народа. На вијеће позвати су и дошли и бивши министри Ристић и Новаковић. Говори се да се скуп ријешити за мир, у колко то може бити без штете части и угледа државе и народа.

Све се поузданије говори у Биограду о уговору заједнице, алијансије, са Грчком. Овијех дана ће се готови уговор потврдити.

Истог дана вели једна биоградска вијест бечке „Пресс“, да се у дипломатскијем круговима поговара поуздано, да је помишљање у свези с образовањем нове владе, које се већ може сматрати као свршен чин, само се из политичкијех разлога још није објавило, јер треба прво да се ријеше нека странака питања, ради чега се и скупило вијеће код Пироћанца.

Пријеки суд у Пироту почео је

ма... нас двоје старијих, самохранијех...

— А зар немасте синова? запита човјек.

На те ријечи стара Јагода заледе на сав глас и стаде чупати кошу... Старац скочи као момак са сточића, на викну страшним гласом: „прекини жено, е ће ти јутрос зли пут бити!“

Старац се тргну — чисто као да се зачуди откуд изађе тај снажни глас, откуд та младачка хитрост старцу.

— Не мој је карати, стрико... Невоља јој је, може бити — рече он, јаво дирнут.

— Невоља јој јест, ама што? зар треба износити на пазар ту невољу?... Ти си чојак с пута, бог зна, можда с далека пута, па си сврнуо под мој кров, па да те дочекујемо с леком!... Аја! ни дао Бог, брате... а опрости не згам ти имена.

— Мирко ми је име!

— Здравео био, Мирко брате... Теби на здравље, имао сам два сина, два момка тако као ти, теби на здравље, па погубише оба на Рогаме... Погубише соколови за образ Црне Горе, иза свога Господара... Старац хукну испод струке.

радити и узима под суђење прво оне пиротске Бугаре те су окривљени ради веленздаје, што су из прозора пуцали на ерпску војску. Пиротски је кмет у оковима; криве га да је бугарској војсци показао скоро непрелазни пут преко Извора, те су тако Бугари Србима зашпили за леђа.

Бугарска и Румелија. „Пол. Ко-р.“ и јављају из Лондона да се у тамошњим дипломатским круговима поуздано говори да су овијех дана преговори између Султана и књ. Александра знатно напредовали. Гадбан ефендија је подио Султану низ предлога те их је Султан у главном одобрио. Књаз Александар иште да га Султан, у смислу берлинског уговора, именује на пет година за јенер. губернатора Источне Румелије. Бугарска и Румелија имаће свака своју скупштину, но ради заједничких ствари изабраће и једна и друга изасланике, као у Аустро-Угарској, која ће се састати ил у Сриједац ил у Пловдив. Књаз ће именовати офицере румелијске војске, а од капетана на више потврђиваће их Султан. Нижи офицери служиће само у својој покрајини, виши у обје. Као отплата на заостатак до сад неплаћеног данка платиће књ. Александар Порти 300.000 стерлинга. Према тим условима да се измијени органски устав Русије.

На основу тих предлога, јавља се даље, било је договора међу великим државама и видјело се да су све склоне пристати на то. Чим Султан буде коначно одобрио предлоге, састаће се опет „одгођена“ конференција цариградских посланика да погодбу благослови. Први ће предлог учинити Италија, па ће све остале државе одобрити. За то као да је конте Корти одложио свој одлазак из Цариграда.

Турска. У оружаним радоницама цариградским опет се почело живо радити. Особито се та радња развија у морскијем арсеналима, тако да ће брзо сви убојни бродови бити за бој спремни. Мисли се да је то пријетња Грцима.

Вел. Везир изјавио је њекијем посланицима вел. држава жељу да се конференција што прије на ново састане. „П. Лојду“ јављају из Цариграда да је Султан вољан да благослови уједињене Ист. Румелије с Бугарском, ако се може у истину спровести изјава књ. Александра, да ће се права Портини очувати. Посјета те је књ. Александар пријавио у Цариград, сдложиће се, јер се Књазу отпоручило из Цариграда, да то сад још не би било прилично.

Грчка. Грцима је највише стало да задобије Криту. Но томе је велика

— А што? викну стај и простријеливши пламтећим очима писмо странца... А што? И ти си Црногорац виђу, био си у бојевима и видио је се монци са земљом слажу, као спопље. Зар сам ја нешто мило људе, па да ме мимонђе оно што је суђено? А суђено им је било да погину, ама су погинули јуначки, божију ти вјеру дајем, може ти то казати овај — (покуца се по грудима) — не по причању других, но што је он, бабо њихов, то очима гледао и замјенуо их!...

— Ала! им, мајчино млијеко и лијено име црногорско! рече странац.

— Фала ти, брате Мирко... Замјено сам их, вјеру ти давам... А не гледај ме 'вако стара и грохнула... то је било острагу шест година... на Рогаме, знаш?

— Знаш, стрико, знам!

— Е... па мош људе питати, тај сам дан двије турске главе посјека, па шта ћеш? Замјенуо сам их ја, а замјенули су се и сами четвороструко... Кад уза свакога нашега мртвога по толоко непријатеља леже, може ли се то оазвати погубија?

— Не заиста!

— Е тако је било на Рогаме... Тај је дан закукало неколико мајка црногорскијех, ама не на празно!

метња, што то не би било по вољи Инглежима, који и сами желе захватити тај лијеши оток, по прилици Кипра. Осим тога није ни воља народа тамо тако одлучна, као што би се рекло по овом извјештају „Кол. Новина“ из Ланеје: „Крита је до сад сасвим мирна, и ако се грчки копеули унишу да дигну буну, да створе „критско питање“ те тако спојити тај лијеши оток с Грчком. Но сељаци желе мир и не чезну за великим паметима, којима су грчки држављани оптерећени. На жалост има овдје много адвоката, лекара и лекарника, који су на народном универзитету у Атини стекли половно образовање, но пуно јелинско говорништво. Ти људи те немају ништа загубити и не боје се намета, подгријевају народни занос. Но до сад нијесу успјели да произведу ни оружане демонстрације. Само је подрмано поуздање у јавни ред, општењено трговачко повјерење“.

Иначе још нико не вјерује да ће Грчка започети крвави бој. Но ако ипак започне, поћиће војска весело, јер у њој има преко хиљаде свирача.

Аустро-Угарска.

У скупштинама аустро-Угарским разигравају се жестоке задјевнице. Пред врло оштрог боја у чешком земљеском сабору између Чеха и Нијемана о власти чешког и немачког језика и управне подјеле, за који немамо доста простора, десила се и у угарском сабору у Пешти једна саблажљива појава.

У расправи о буџету изјавио је сенатски посланик Сабо, да међу пријемима министра-предсједника Тисе има један, који расипа трећину државног имања. На то рече Тиса: „Ја одбијам тај нападач као сасвијем неосновану клевету.“ Опет се диже Сабо, велика граја. На десници вичу: „Кажи му име! Ко је тај?“ Сабо: „Нити таки не одбијати. Ако хоћете, назову га; ако министар-предсједник повјери мени истрагу. (Смијех. „Чујмо!“) Знам ја како се забавурују ствари. Нека ми се само повјери назор истраге, па ћу доказати.“ Тиса: „Да је г. посланик именовао тог мог пријатеља, који расипа трећину државног имања, ја бих знао што ми је дужност. Но кад никог не именује, не знам против кога ћу повести истрагу.“ (Жестока вика: Именујте га! Велика граја.) Сабо: „Славни саборе! Ја сам већ много доживио у Угарској. Немам докумената у руци. Ако кажем име докумената ће нестати. (Опет грајају.) Неће те ме навести на танки лед. Но ја јемчим за то што рекох. (Нова дуготрајна граја.) Немам писмених до-

каза у руци, но ако министар-предсједник жели, ја ћу му казати име тог његовог пријатеља између четири ока:“ (Одобравање на левници, силна граја.)

Тиме се свршила саблажљива појава, но дуго је још сва Пешта брњала од одјека те саблазни, сви се питају, ко ће бити тај државни расипачука од пријатеља тисених.

Најновије.

Из Биограда јављају, да је на скупу одбора двадесеторице нар. скупштине Пироћанац и Новаковић предложио заједницу с Ристићем, коју они већ поодавно имају на уму, но да је скуп тај предлог одбио и изјавио пуно повјерење Гарашанину.

Бечкој „Преси“ јављају из Биограда, да одговор Гарашанина на окружницу вел. држава није никог изненадио. Ал' се сав свијет зачудио, што је други позив војске сазван за 12 јануар. Сазивни указ наређује да сви војници другог позива у пуној опреми и са храном за три дана дођу к својим командама. При крају јануара биће дакле на окупу, по списку, 120 хиљада војске првог и другог позива.

У третанском „Читадину“ налазимо ове главне услове те их је биоградска влада наумила предложити као основе мира с Бугарском:

1. Србија се упушта у ове преговоре у пуном увјерењу, узевши све у обзир, да ни у једном боју није озбиљно побјеђена.
2. Србија иште безусловно (conditio sine qua non) повратак пређашњег стања (status quo ante) на балканском полуострву, јер мир се не би могао за дуго одржати, ако се не би услови берлинског уговора неокрвњени очували.

3. Србија иште стварна јемства, да ће Бугарска унапредак овај уговор поштовати.

4. У случају ако би се, с одобрењем Порте и пристанком великих држава, образовала повећана Бугарска, Србија не би могла примити такве промјене, ако не под уговором, да се њојзи уступи накнада у проширењу земљишта.

5. У случају ако би Јевропа пристала на уједињење Бугарске с Источном Румелијом, Србија је приморана икати за себе не само Видин, но и триеки округ, јер ако тај округ не буде у власти Србије, Бугарска би могла, кад год би хтјела, продри у Македонију.

6. Србија не ће дати никакве накнаде ратних трошкова.

7. Ако се не би дало дужно поштовање правима Србије, готов је краљ Милан и његов народ наставити рат.

„Читадино“ ту вијест прие из разних бечких новина.

Из новина.

У руских новина почиње опет опорији говор противу Бугара, особито

против кн. Александра. Наиме се у томе одликује „Новое Время“. Сриједачки дописник тог листа овако се жали на Бугаре у свом писму од 6 децембра пр. г.

„Чудне, неразумљиве, поразитељне“ ствари чине се сад у Бугарској или боље са Бугарском. Ја сам увјерен, кад би сад овамо дозвали кн. Бисмарка и питали га да себи и другима објасни, што се ту ради и што ће из тога свега бити, да би он, ако већ нијесу у његовој руци све нити тога заплета, одмахнуо руком и пошао.

Кад су, 5, 6 и 7-ог новембра пријетили Срби особито Сриједцу, и кад је књаз уплашен напустио војску, у то доба сви су погледи били окренути к Русији и све молбе к руском консулству и ондашњим руским држављанима. При грмљавини топовске палбе молили су бугарски министри и угледнија лица разних дружина и звања Русију да се заузме за Бугарску и да спасе од Срба државне архиве, документе и касе (осим народне банке, која је побјегла из угроженог града); све су то носили у руско агенство и к рускијем држављанима, међу њим на руке и своју дједу. Руси су пристајали на све услуге уплашеној браћи и спремању спокојно руске заставе, да би се ујемчили против мождашних плачке и насиља од стране очекиваних побједилаца. У то су доба бугарски министри и људи високог службеног положаја предлагали нашим заступницима да скупе збор (митинг) и да се књаз одмах свргне с пријестола, но ово срећа се окрену, књаз се храбро вину својој побједној војсци, да славно пође с њом до Пирота, и г. г. министри и угледна лица, не сјећајући се већ јучерашњих молаба и предлога, као да ништа није ни било, узимају тон побједилаца и утркују се да бране књаза својим преима против најгорег му кривика — Русије. Тако исто и остали Бугари. Данас већ они не познају и окрећу му плећа, кога су јучер покорно молили да им спасе дједу и имање. Ето 12-ог нов. стиже закључавање, благодарећи бугарском телеграфу, вијест о обустави братоубилачког рата, и сви се с пјеном на устима криве, да је Русија једина крива те их не пушта да извојду вијесте славе. Бадава су добро обавијештени људи увјеравали министри и становнике, да је Русија још 7 новембра учињела предлог да се обустави пролијевање крви, кад је још срећа била на српској страни, а не 9-ог кад се Бугарска осилила, г. г. министри не хтједоше тому вјеровати. Ијачи Кевенхилерове, те су пријетиле службено Аустријом, а неслужбено Русијом, узете су на терет Русије и још наше распалили необуздану зловољу и злобу. Но ово 22-ог дође бравојав „Авасов“, о највишем прогласу царском, којим је Государу било благоугодно изразити се с похвалом о храбрости и чврстости бугарске војске. Бугари високо угледе главу и у Пироту је та депеша увеличала у војске вјеру у помоћ Русије и, као природну пошљедницу тог увјерења, жељу поћи напријед. А овдје у Сриједцу, куд ја тада управо стигох са бојницима, све се узарујало и за два три часа гледах у руском консулству консула француског, аустријског, румунског, италијанског, грчког, једном ријечју све стране преставнике осим, разумије се, инглеског и још немачког. (Ја сам тада први пут видио грчког консула г. Рангабе и изненадила ме његова „искрењост“. — „Ми Грци, говораше он,

разумије се, нећемо војевати, по кат се заподјене општа задјевница, онда ћемо и ми у врви спокојно и без икакве штете и жртава штогод захватити“).

У другом писму јавља исти дописник, — „Руски Страник“, разговор те га је имао с Портиним комисаром Гадбан ефендијом:

— Ваш положај у Пловдиву, ефендум, није био одвећ пријатан? питаше новинар.

— Како узмете. Књаз је пријавио наш долазак, те су за то власти с нама с поља врло учтиве и предузетљиве биле, но без успјеха. Народ се купио против нас у зборове, но обавезани смо иностраним представницима, што је срећно проишло.

— Но, а надате л' се сада да ћете се врати? Хоћу да речем, уздате ли се повратити Румелију у потишности, или признајете уједињење?

— Не знам ништа, — ствар је тако заплетена, да је мучно ма што рећи. Све ће зависити од воље Њ. Вел. Султана и споразума с Јевропом.

— Но што мислите ви сами?

— Могу само једно рећи, да је Султан најбољи владалац, бринући се о добру свијех поданика својих без разлике вјере и племена, но свако стрпљење има краја. Доста су криви да се предлије чаша; ми не биемо жељели да се та крива пропсе из наше руке, но с друге стране примамо изазив; будући спреми на то, ми смо до сад показали уздржљивост за чудо. На часа од румелијске границе имамо 20 хиљада војске и 100 хиљада у Једрену. А доста је да по 100 хиљада стоји за сваки случај на Косову пољу за Србе и у Јанини за Грке, једном ријечју, ако нас та госнода ражљуће, примиће свиш свијех (сваки своје).

— Како стојите ви с владом Књажевом?

— Како да вам речем. Овијех дана је Књаз, као што знате, написао охолу одговор на поту вел. везира те му јавља да је турска послала изасланика за преговоре о миру. Знате да је књаз наодио да је мишешање Турске ту излудино, забравив, да су Срби за то и морали отету пити од Сливнице, што је овамо навалила не само сва румелијска војска Њ. Вел. Султана, а и сви становници те су за бој. Осим тога је Румелија сносила више терете рата и књаз је смислило пустило те чете у први огањ, да се пролије крв, те да Румелија сматрају бугарску ствар као своју, јер природно је, што више ми за што жртвујемо, тим нам је дража ствар, тим ћемо мање попустити. Послије тога није се чудити што је Пловдив постао срески град, што се покрајина занијела за уједињењем и што је свијетина грађала против нас, који за своју обрану не понијесмо ни братице и што се, пошто су понијели све документе и касе, покрајина управља из Сриједца. Но и опет кажем, Њ. Вел. је милостив отац својим поданицима и Турска ово већ три мјесеца даје Јевропи велике доказе о својој мудрости, милости и стрпљу, но може прекривити, јер све има своју мјеру и... у опште ја из човјекољубља не бих жељео да се сва та госнода познају са бојним врлинама турског војника, који се неће дати побити од бивших робова свога господара...“

Гадбан ефендија се хришћанин Си-рац.

Треће је писмо најзанимљивије и

И мојима је закукала мајка, али бога ми није бабо, но се старац Ђикан Накчев поноси са својим соколовима и мртвим!

— Благо Господару и Црној Гори, док им је такијех.

— А да како! — викну старац у носу. Јао ми је једино е немам угучади да ми се пред Господарем — Бог ми га доживио! поносе са својим очевима и са својим бродом. А, бога ми, и јед се са својим поносом... Рекох ти пријед. зовем Ђикан Накчев, а презименом Зећ... дијете, по имену, а не по срцу... Знам, стрико, знам!...

— Но, опрости заглупих те југос уморна путника, а о не понудих те ничим, — преузе старац, сасвим другим гласом... Дај, баба, представи борик! Дехвати то ракије... има ли?

— Ја сам већ представила! одговори тихо старица и пође к полици да набрба к бочицу с ракијом.

Стари одби неколико димова, приправљајући се да запитује свога госта, за род му и постојбину. П' онда, тек сад, њешто му се чудно учини да се тај путник ту намјери у очи божића, и да га пут нанесе баш к његовој кући у сред села! Све ће то он сада дознати, само ће заоколити

из далека. И тамап он отвори уста — кад се онај диже.

— Док се испече кава, идем ја да вам донесем бадњак!

— Какав бадњак? Бог с тобом! Ђе ћеш усјећи бадњак?... Па имам ја још мога брства, имам ко ће ми бадњак усјећи...

— Јок! Јутрос ти га неће нико прије мене доијети. То ми је дужност, а то ми је част! — рече странац, па излети, оставивши отворена врата.

— Чудан чојак! рече баба, гледајући за њим, а и не опази да јој кава прекриве.

— Ма виће ли ти, баба, сад нешто боље? Ово није прост Црногорац. Виће ли му сјајне чизме до кољена, а гуњ му се бијели као снјег!

Стара устаде, па ће: — Куку што се изблејасмо!... Да није који од Петровића?

Ђикан извади чибук из уста, па се диже и он. Та бабина мисао запања га од чуда.

У то човјек дође пред кућу и приклони бадњак, — кога, биће да је са собом донио, јер га немаде гдје прије усјећи. Чуне и коњски топот. Коњ, као лабуд био, иђаше за њим.

На коњу бјеше ермани-седло и уздица позлаћена.

— Ето сам ви дошло бадњак! — рече он улазећи и одгну струку.

— Господар! — викну старац у чуду пак, се трже натраг, скинувши капу.

Стара се поклони до земље.

— Да, ја сам!... Господар, син обесвјенијех, отац опироћенијех мојих Црногораца.

— Обоје потрчаше му к руци, а пошто му је ижљубише и сузама оросиши, он отвори шаку, из које се просу гомилаца жутијех дуката.

— Збогом Ђикане! збогом Јагодо! — причајте да вас је Господар први полазио! — рече и узјача „соко на витеза“ на потеће пољем.

— Да ти је вазда сретњи пут, добри наш Господару! рекосе стари. Ђикан одмаче жену, која га беше претећи на врата, па искочи као момче, вичући:

— Благо мени јутрос и до вијека!... Благо мени с мојим Господаром!

Па извади леденицу из паса, те је изметну и зајезва колико га грло служаше:

„Све у славу Бога великога
„А за здравље књаза Николча!“...

Сељани се брзо окупише на радост Ђикану, на вељу и једину радост његову, последије погубије синова му.

Глас оде брзо од уста до уста. Не оде напатом, но пјесмом, широм Црне Горе и Херцеговине, како књаз Никола пази своје Црногорце, како их тјешти, он, који последије бога, најбоље их утјешити може.

Ето, стрико, шта се догодило мени на данашњи дан у нашој јуначкој Црној Гори! — рекох му.

Ал' се стрико зацепену. Плаче, брате, као мало дијете, па ће мени:

— Фала ти синовче!... То ми није мрзео чути, вјеруј ми, него да си ми причао како је какву битку добио!

— Вјерујем, стрико... Дијете су и такве побједе!

У Шибенику, 24 деп. 1884.

С. Матавуљ.*)

*) Драги стрико! Ти ћеш се зачудити кад нађеш овдје у новинама наш разговор. Немој ми замјерити. Ја сам га још тада забиљежио, те га је уредник „Гласа Црногорца“ нашао међу мојим артијама и замолио ме да му га уступим.

јавља разговор с бившим министром бугарским Цанковом, пред дописником „Тажм-са“. Разговор је тај мјестимиче чудноват.

„Ви, господине Инглези, говорите Цанков „Тажм-са“ ову дописнику, говорите да хоћете да изгоните руски уплив из Бугарске; а ја, Драган Цанков кажем вам, да то није у власти ни вама ни Батенбергу. Ја ћу вам то очевидно доказати. Мени је, на пр., 60 година, и ја сам одрастао у увјерени и нади, да ће Русија прије или послје доћи и ослободити нас од ига турског. То сам увјереније ја усвојио од свог оца, који је у њему проживио преко 60 година, а отац од дјета те ето ми Бугари, васпитани у тој нади с кољена на кољено, доживјелимо на пошледак да се оствари, и послје тога ви долазите овамо да, ни више ни мање, не изгоните руски уплив. Но то је залудна мука. Ја знам свој народ и док сам био министар добро сам разумио да се не смеје јавно против Русије. Мене би тријели мјесец, да, не скоро би ме отпустили. Ево јавља „Дели Њус“, да се Русија помирила с Бугарском. Ми Бугари нијесмо никад имали рашта ни задијевати Русију; друго би било да се она мијена у наше домаће послове, но она то никада није, па и ако је, то само благодарећи књаза, који је престано дражи својим сплеткама. Ако пак „Дели Њус“ мисли помирење међу књазом и Русијом, и то је којешта. Тага за то већ не може бити, што је књаз непријатељ Русије. Узмите историју његовога књажевања, — — — За то је отишао Куманин, Хиђово и Јонин. — —

— Дакле ви мислите да није крив г. Којандер, но књаз?

— Нема никакве сумње као ни о том да ће, докле год буде овдје владао Батенберг, Бугарска ће бити у вјечној смутњи, у вјечној борби сама са собом и он јој никад неће дати мира, јер мучно је замислити веће сплеткама. — — — Помислите да је он, „тражени смрт“ на бојну пољу 7 новембра, кад је судба Бугарске висјела о длаци и непријатељ био на дан хода од пријестонице, добијао у Сриједац и боравио ту тајно цео дан (дописник то потврђује), бојећи се да ће бити заробљен. Послје се вратио војци кад су се већ наши осилили и за тим никад није био напријед на челу војске па ни у домаћају пушчаних зрна.

На примједбу Инглеза руском дописнику, да ваља писати учтиво, „d'une manière aimable“, овај рече: „Да, но како ћете ви описати d'une manière aimable и пр. плачкање Пирота и нечувена звјерства те су се тамо починила. — — —

По одласку Инглеза помене дописник Цанкову, стање у Пироту и невидовни одласак као, Димитријева који је руске официре назвао кукавицама, под командом којих би бугарска војска била разбијена.

— Да, рече Цанков, таки Димитријеви не стиде се клеветати. Јани, кад ми узасмо од Срба Бреговат, они не смједоше напасти на нас, и ако је у нас без Румелије било у пола мање војске. А да су нам сад били руски официри, зар бисмо изгубили толико војника? Не, ми за потисак Срба и освојење Пирота имамо захвалити само нашим војницима, који су ишли у бој онако, без команде, и што је само била сва Бугарска и Румелија.

— Мислите ли ви да ће сад бити уједињење, или не?

— Не ће и не може бити, јер то не допушта ни Грчка ни Србија.

— По Инглеска се јак заузима, готова је дати бугарској влади новаца и говора Султана.

— Да, она се, по обичају, заузима за себе. Она би хтјела створити овдје нову Мисир. Но ни Турци нијесу тако будале као што неки мисле. — — —

— Па што мислите да ће сад бити?

— Ја сам увјерен да ће, поред свих наших неуспјеха, или Русија морати привољети Турку да уђе у Румелију, и сама да уђе у Бугарску, или, што би најбоље било много повољније, Русија ће сама с војском ући у обје покрајине. — — —

ЦЕТИЊЕ, 11 јануара.

Домаће вијести.

(Личне вијести). Књаз Ђорђе А. Карађорђевић приспио је у четвртак на Цетиње и полази сјутра преко Котора за Беч.

Управитељ кн. црн. министарства просвјете, г. Јован Павловић, кренуо је у четвртак преко Котора за Беч са сном и ћерком; ћер ће остати у Бечу, а син је научио смјестити у гимназију свога родног мјеста, Ср. Карловаца. Том приликом ће се г. Павловић користити да извиди и распита, да ли би се и под којим условима могли васпитати црногорски питомци на српском училишту у Сомбору.

(Глиго Вулов Перовић). Са жалосну дознамо да је на Божи дан умро у Скадру консуларни агент њемачке цар-

вине, Глиго Вулов Перовић, старином Куч. Име Глига Перовића познато је добро Црногорцима, па и велико родољубље покојника. Бог да га прости и свјетло му спомен међу браћом.

Као што смо већ јавили, одбор нашег друштва „Црвеног Крста“ послао је пред Божић из својих скромних средстава колико је могао у Биоград. На то је друштвени предсједник г. митрополит Митрофан примио овај одговор:

„Ваше Високопреосвештенство,

Главни одбор „Црвеног Крста“ има част извјестити Ваше Високопреосвештенство, да је с писмом Вашим од 18. т. м. примио послатог му 500 фор. као помоћ од тамошњег „Црвеног Крста“ на српске рањенике.

Извјештавајући Ваше Високопреосвештенство о пријему горње суме, главни одбор „Црвеног Крста“ сматра за своју свету дужност, да Вама, а и цијелом тамошњем одбору „Црвеног Крста“ изјави своју срдечну захвалност на племенитом, родољубивом и братском сјећању рањене Ваше и наше браће. Свако дар, тиме је драгоценји за наше борце-рањенике, што је пружен од рођене браће, а у таквим приликама, када је „Свако дајне благо“ и добро дошло.

Примите, Високопреосвештени Владико, увјерење нашег одличног поштовања.

Бр. 1500

Биоград, 30 децембра 1885.

Предсједник Главног Одбора, Државни Саветник,

С. Вујовић.

(Читаоница у Подгорици) постоји има већ педесет година. Као и сваке, тако и ове године био је пред Божић скуп чланова друштва, пред којих је изнесен рачун о стању кесе, и о раду у опште ове младе корисне успоме. Пошто се стара управа читаонице захвалила, изабрала је нова из ових лица: предсједник г. прото Захарија Поневих, под-предсједник г. Мато Чаквић трговац, секретар г. Нешо Станић, касир г. Радо Радичевић и библиотекар г. Стеван Рајковић.

ИМЕНА ПРИЛОЖНИКА НА СРПСКЕ РАЊЕНИКЕ.

Гђа Мила Ј. Павловић ф. 10.

Тимотије Га овић болничар 2 ф. —

Богдан Мартиновић, економ 2 ф. —

Скупчили у Никшићу г. г. поп Шћено Мартиновић, Максим Шобајић и поп Ђорђе Милановић.

Љ. Петровић 5 фор., Јово Катруић 10 ф., Јеромонах Прокосије Врачар 5 ф., Јово и Ђорђе браћа Голијани 50 фор., Стево Вујановић 2 ф., Ристо Скочаић 5 ф., Јово Ђуричић 5 ф., Гајро Лакловић 5 ф., Мило Томашевић 5 ф., Станко Јакшић 2 ф., Иван Чоловић 2 ф., Миле Груичић 1 фор., Радован Шогов подкомандир 1 ф., Рако Радуло ић 50 новч., Ђуро Чмањак 1 фор., Милан Кнежевић 1 ф., Новак Ђукић 1 ф., Спасоје Крунић 1 ф., Вилан Букић 1 ф., Јовица Рибез 50 новч., Јанко Бурић 2 ф., Иван Вуца 40 фор., Новица Јокановић 5 ф., Дико Чолдара 1 ф., Мумин Гашић 1 ф., Мато Вјелопољак 1 ф., Божо Катруић 1 ф., Панто Њунић 2 ф., Милан Чоловић 2 ф., Триво Радловић 50 новч., Машан Николин 1 фор., Живко Целет 50 новч., Јован Милатовић 34 новч., Милозан Ђунић 1 ф., браћа Даковићи 4 ф., браћа Самарџићи 3 ф., Васо Милићевић 2 ф., браћа Макриди 5 фор., кап. Радоје Ђонтић 5 фор., браћа Ружичићи 1 ф., Ђоко Радловић 2 ф., Абдулах Милетић 50 новч., Нена Поповић 30 н., Милутин Никчевић 1 ф., Мијат Јелић 1 ф., Мићо Ивезић 34 н., Јоло Тасовац 40 н., Јован Адић 1 ф., Тодор Мужјевић 1 ф., Стана Мартиновића 34 н., Иван Чутурица 2 ф. и 20 н., Периша Почет 1 ф. и 50 н., Ђорђе Црногорац 1 ф., Ђорђе Сува 50 н., Јово Бојанић 40 н., Крето Боровић 1 ф., Димитрије Грбовић 10 ф., Максим Шобаић 10 ф., Нико Лучић 5 ф., Мијајло Неимаревић 30 н., Петар Вукоје 2 ф., Лазар Милутиновић 6 ф., Јаков Вујовић 1 ф., Лазар Бољановић 5 ф., Петко Пајевић 1 ф., Ристо Тупоња 1 ф., Јово Јахетић 1 фор., Ристо Тук 1 ф. и 50 н., Никола Гордић 50 нов., Мило Вуковић 30 н., Богдан Перовић 1 ф., Симат Њикић 1 ф., Симат Павловић 1 ф., Никола Неимаревић 1 ф., Јово Глођаја 1 ф., Илија Дудо 1 ф., Васо Настић 2 фор., Саво Павићевић 1 ф., поп Ђорђе Милановић 2 ф., поп Шћенан Мартиновић 2 ф., Саво Грвацац 1 ф., Милутин Шобаић 1 ф., Илија Шобаић 1 ф., Симо Шобаић 1 ф., Милош Шобаић 1 ф., Бранислав Шобаић 1 ф., Милић Шобаић 1 ф., Мишшко Мијушковић 1 ф. и 50 новч., Лако Мијушковић 1 ф.

Свега ф. 277 02 н.

Са пређашњим ф. 1006 80 н.

Укупно ф. 1283 82 н.

ПРИЛОЗИ ЗА ЗИДАЊЕ

„ЗЕТСКОГА ДОМА“.

Никшићка нахија.

Кап. Планина Пивска.

Општина Горње Цркvice.

Кап. Обрен Ј. Никовић 10 ф., Јоле Никовић (1 нап.) 9 ф., 80 н., Ристо Јолов Никовић 5 ф., водник Тодор Јолов Никовић 2 ф., трговац Јаков Драгин 2 ф., км. Вујадин Кнежевић 2 ф., км. Раде М. Кнежевић 1 ф., Обрен Бауцен 1 ф., трубач Шуле Огризовић 1 ф., пер. Живко Бојат 1 ф., калајџија Илија Продановић 34 н., Тодор Ђурић мајстор из Зубаца 1 ф., Тодосије Старчевић мајстор 1 ф., водник Вукота Бојат 34 н., Бела Никовић 1 ф., км. Јаков Цицић 34 н., Писар Млађен Кнежевић 1 ф., кмт Шуле Војводић 2 ф., Ла-зо Војводић 2 ф. 4 н.

Општина Пишче.

Оф. Петар Цицић 2 ф., водник Радован Вуковић 2 ф., опћ. кмт Ристо Чавић 2 ф., Вар. Павле Шкиљевић 3 ф., Живко Добриловић 2 ф., Мијаило Богдановић 1 ф., Ђока Добриловић 2 ф., Мијаило Јаић 1 ф., Радован Добриловић 2 ф., Симо Јаић 68 н., Божо Адић 1 ф., Семеун Воиновић 2 ф., Ђуро Тринковић 1 ф., Милован Дондић 34 н., Јоцо Богдановић 34 н., Вејо Цицић 50 н., Ђорђе Богдановић 50 н., десечар Сава Цицић 68 н., водник Ђорђе Воиновић 34 н.

Општина Безује.

Оф. Анто Радовић 1 ф., Тетко Радовић 1 ф., трубач Мамут Гаговић 68 новч., трговац Ристо Чаничанин 1 ф., Поп Јован Јокановић 1 ф., Рако Недић 40 н., Обрад Дубљевић 4 ф., Шабан Дубљевић 1 фор. Беко Дубљевић 1 ф., кмт Божо Дубљевић 1 ф., Мирко Полексић 2 ф., Лука Дубљевић 34 н., Живко Дубљевић 34 н., Филип Тале 34 н., Беле Дубљевић 34 н., Алекса Недић 34 н., Јоле Дубљевић 68 н., Симо Жућак 34 н., Мијат Недић 34 н., км. Ђорђе Недић 50 н., Јаков Делић 1 ф., Сава Недић 34 н., Симо Делић 34 н., Вуле Дубљевић 34 н., Буђко Радовић 34 н., бар. Арсеније Гаговић 1 ф., Јоле Гаговић 1 ф., пер. Милас Таушан 68 н., Бојо Бошњак 1 фор., Брајан Гаговић 1 ф., Јосеим Дубљевић 34 н., Глигор Гаговић 1 ф., Лука Дуров 68 нов., Мумс Гаговић 68 н., Вукотан Гаговић 1 ф., Сава Стаић 40 н., Глигор Пантовић 34 н., Ђуро Пантовић 34 н.

Општина Доње Цркvice.

Офц. Лазар Кулић 2 ф., барј. Васи-лије Поповић 1 ф., водн. Никола Бајагић 1 ф., десеч. Ђеросим Радовић 1 ф., Гаври-ло Недић 1 ф., Симо Ровић 1 ф., Драгутин Радовић 1 ф., водн. Ђуро Радовић 1 ф., Сава Гашовић 2 ф., водн. Јован Гашовић 1 ф., Шћенан Митрић 1 ф., кмт Панто Бабић 1 ф., кмт Видак Кулић 1 ф., поп Тома Поповић 1 ф., трговац Васо Живковић 1 ф., трговац Јосим Живковић 2 ф., Јоле Живковић 1 ф., Ђорђе Бабић 1 ф., Ристо Костић 1 ф., Глигор Радовић 1 ф., Осман Одић Турчин 50 н., Мео Зукановић 50 н., Наод Бојат 1 ф., Јован Кочовић 50 н., Алија Шајновић Турчин 2 ф., Филип Ђукић 1 ф., десеч. Обрад Бабић 1 ф., Шабан Губач 1 ф., Милован Живковић 50 н., Раде Поповић 1 ф., Петар Раичевић 1 ф.

Општина Кулића.

Трговац Трипо Грета 10 ф., писар Гредин Филип Раонић 1 ф., бар. Милутин Кулић 1 ф., км. Јован Копривица 1 ф., км. Обрад Шарац 1 ф., Мухан Краљевић 1 ф., км. Лостадин Крунић 2 ф.

Додатак списку прилога капетаније

Планине Пивске.

Сава Мумин 1 ф., Јован Мумин 34 н., Спасоје Томчић 34 н., Анто Томчић 34 н., Шћенан Томчић 34 н., барјактар Матије Дакић 1 ф., Благоје Дакић 34 н., Миле Плачић 1 ф., Јанко Дакић 68 н., Радоица Дакић 1 ф., Миласав Дакић 34 н., Рако Делић 41 н.

Свега фор. 154 83 н.

Потоња сума ф. 12877 44 н.

Свега до сад ф. 13032 27 н.

Цетиње, 12 јануара 1886.

Средишњи Цетињски одбор за скупљање прилога:

М. Пламацац, Јово Ђепава, Вуко Вулетић.

Износимо у потанкост рачун грађевине Зетскога Дома, да свакоме буде јасно зашто је што потрошено и коме исплаћено на признавање.

Разни Трошкови око зидања „Зетскога Дома“.

Мјесец Март 1874.

Б. д. 1 1/2. III. Поповић за 2 протокола ф. н.

2	набављене из Котора	2 —
2	За 1314 литара вина за маске по 4 1/2 цв. и по 4 1/4 цв. свега	19 81
3 10/3	Јовану Пиперу за 750 фојева карте за објаве, за жицу да се оже за мене направљају, за једну бачву за воду минацијама, за гвожђе на кар вељи, за постав за сакете да се прах носи и т. д. — свега као рачун	13 39
4	Нику Кротову за 96 бургија те је наострија за ломљење камења више шпедала и за кљанице по 11 1/4 новч.	10 68
5	Марку Никову за боју рак. 1/2 боце вина, за мало конопа и клинаца за маске (а ракија за тамничаре)	1 90
6	Јовану Тасону за 12 ока јеч. за маске	2 04
7	Николу Барзуту за једно клупко шпага, туње за мјерење подументе	1 —
8	Анђелу зидару за 1 шквалду за квадрирање куће а по наредби г. Сладе	1 —
9	За 1 депешу у Подгорицу М. Чаквићу да купи два вола.	— 52
10	Арбанасу у кућу г. Филипа за једну конату ракије за тамничаре на кљаницу	— 68
„	Нику Новакову за један пасет скојијем мјери дубљење мина	— 60
„	Исти Нико купи један вај за сипање праха и за једну ламу за доносити и водити воду за минације	1 —
11	Шаку ковачу за 16 плоча за маске и за 120 клинаца	7 60
12	Истому Шаку за кљепаване 13 бургија за кљаницу, 18 косијера, 22 клинаца за кос. и 14 сјекира, свега	5 07
13 16/3	За једну депешу на Вир због тигала	— 54
14	За 1198 литара вина те купи Иво Мићунов по наредби г. Јована Пипера	17 40
15	За 206 лит. вина по 4 1/2 ц.	3 16
„	За 4 зобнице те се кунуше за маске	1 36
16	Мартину Никову за 2 1/2 боце ракије и мало конопа за везе воловске те узе Марко Кретић	3 34
17	Јовану Пиперу за 1 ризму карте за писање због скупљања прилога	4 —
18	Вукиће Липовици за 4 букоче штице на каре по 2 цв.	2 72
„	Саву Новакову те направља око тимуна на кар	1 —
19	Нику Кротову за 20 бургија те их је ископа	2 20
20	Нику Новакову за 1 кар те се купи за волове да догоне камење	35 —
21	Иву Мићунову те купи два вола на ијеку талијера 57 а за трошај истих волова 3 цванцке, чини	117 30
25/3	За 1761 лит. вина за маске и волове а преко Ива Мићунова по 4 1/2 цванц. сваке 100 литара	26 95
„	Тамничарима за дуван и 20 новч. једноме да постави купи те бјене прет отукао	— 90
„	Перу Моштроколу те размету једну бачву и опет састави јер другчије не могахе увести у кућу (бачва за јеч.)	— 70
22	Ламарима за једно пола конате и једну прирју за давање ракије	— 80
23	Јовану Пиперу за 4 јелсна робе (ћилима) за пуштине воловске, за шпаг, коноп и за једну рашпу за држала	3 63
24	Мартину Јабучанину за 6 к. ракије	2 40
25	Николу Барзуту за 1 кантулу за ракију	— 30
26	Петру Спасићу за пола коп. ракије	— 30
27	Шаку Ковачу за кљепаване 19 косијера, 11 сјекира и клинаца за косијере, свега	— 30
28	Јовану Пиперу за 24 боце ракије те набавља из Котора а тако и за бир. исте рак.	14 56
29	Иву Мићунову за 40 багаша јечма ока 400	52 00

Фор. 360 99

Одбор за грађевину „Зетскога Дома“

Предсједник одбора:

Ф. Петровић

Чланови:

III. Поповић, В. Вулетић, III. Огњеновић, III. Кустидија, Ј. Пипер.

ЈАВНА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА.

Читаоници, Подгорица. Г. др. П. Миланић, као ваш члан, платио је за нас наш лист за 1886 годину.

Државна штампарија.